فيضان

امام علي رضا

رحمۃ اللہ علیہ

سنڌي

- سيد گهراڻي جون برڪتون
- زمين ۽ آسمان ۾ رضا
- امام علي رضا جون ڏھ ڪرامتون
- امام علي رضا جي علمي شان

پيشڪش:
مجلس المدينة العلميه (دعوت اسلامی)
ترجمو:
ٽرانسليشن ڊپارٽمنٽ (دعوت اسلامی)

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ

اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ؕ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ؕ

ڪتاب پڙهڻ جي دعا

ديني ڪتاب يا اسلامي سبق پڙهڻ کان پهريان هيٺ ڏنل دعا پڙهي ڇڏيو اِنْ شَآءَاللّٰه جيڪو ڪجهه پڙهندا ياد رهندو، دعا هي آهي:

اَللّٰهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا حِكْمَتَكَ وَانْشُرْ عَلَيْنَا رَحْمَتَكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَام

ترجمو: اي الله پاڪ اسان تي علم ۽ حڪمت جا دروازا کولي ڇڏ ۽ اسان تي پنهنجي رحمت نازل فرماءِ! اي عظمت ۽ بزرگي وارا!

(مستطرف ج ١ ص٤٠ دار الفکر بيروت)

(نوٽ: اول آخر هڪ هڪ ڀيرو درود شريف پڙهي ڇڏيو)

طالب غم مدينه بقيع و مغفرت

رسالي جو نالو: فيضان امام علي رضا رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه

ڇاپو پهريون: رمضان 1444هه اپريل 2023ع

تعداد:

ڇاپيندڙ: مڪتبة المدينه عالمي مدني مرڪز فيضانِ مدينه بابُ المدينه ڪراچي

مدني التجا: ڪنهن کي بہ هي ڪتاب ڇاپڻ جي اجازت ناهي

ڪتاب خريد ڪندڙ توجهه فرمائن

ڪتاب جي ڇپائي ۾ ڪا وڏي خرابي هجي يا صفحا گهٽ هجن يا بائنڊنگ ۾ اگتي پوئتي ٿي ويا هجن تہ مڪتبة المدينه سان رابطو فرمايو.

شيخِ طريقت، اميرِ اهلسنّت، بـانيءِ دعوت اسـلامي، حضـرت عـلامہ

دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه

مولانا ابو بلال محمد الياس عطار قادري رضوي

فيضان امام علي رضا رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه

ترجمو

ترانسليشن ڊپارٽمنٽ (دعوت اسلامي)

هن رسالي جو آسان سنڌي زبان ۾ ترجمي ڪرڻ جي وس آهر ڪوشش ڪئي آهي. جيڪڏهن ترجمي يا ڪمپوزنگ ۾ ڪٿي ڪا ڪمي بيشي نظر اچي ته ترانسليشن ڊپارٽمنٽ کي آگاهه ڪري ثواب جا حقدار بڻجو.

رابطي جي لاءِ:

ترانسليشن ڊپارٽمنٽ (دعوت اسلامي) عالمي مدني مرڪز فيضان مدينہ محلہ سوداگران پراڻي سبزي منڊي باب المدينہ ڪراچي

UAN: ☎ +92-21-111-25-26-92 – Ext. 7213

Email: translation@dawateislami.ne

فهرست

فيضان امام علي رضا رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه 1
درود شريف جي فضيلت 1
سيد گهراڻي جون برڪتون 2
ولادتِ باسعادت 4
زمين ۽ آسمان ۾ رضا 4
خواب ۾ ديدار مصطفٰي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ 4
پيدا ٿيندي ئي دعا 5
شجري قادريه رضويه عطاريه ۾ ذڪر خير 5
عربي شجرو 6
سيرت مبارڪ 7
ثواب جو ڪم ڇو ڇڏيان؟ (واقعو) 7
”امام علي رضا“ جون ڏھ ڪرامتون 8
(1) دل جي ڳالھ ڄاڻي ورتي 8
(2) تيز هوا ۾ تعظيم ڪئي 9
(3) سترهن ڪجورون 11
(4) مرڻ جي خبر ڏئي ڇڏي 12
(5) عربي زبان جو عطا ٿيڻ 12
(6) جهرڪي جي فرياد ٻڌي ورتي 13
(7) ۾ ٻار پيدا ٿيا 13
(8) نماز جي برڪت سان قرض جي ادائيگي 14

(9) جيئرو مئل جيان تي ويو 14
(10) وفات کان پهريان ٻڌائي ڇڏيو 15
علم داني ۽ فراست 15
عاجزي ڀري دعا 16
رازن ڀريا ڪتاب 16
آمنہ رمليہ بنتِ موسيٰ ڪاظم (رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْها) 17
اسان حرام قبول ناهيون ڪندا 17
غير سيّد پير ٿي سگهي ٿو؟ 18
مان شان بيان نٿو ڪري سگهان 19
اولاد مبارڪ 19
دفن ٿيڻ جي جڳهه بيان فرمائي ڇڏي 20
موت جي وقت خوراڪ ٻڌائي ڇڏي 20

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ؕ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ؕ

فيضان امام علي رضا رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه

دعاءِ عطار: ياربّ المصطفٰي! جيڪو بہ مڪمل رسالو” فيضان امام علي رضا رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه “ پڙهي يا ٻڌي وٺي، ان کي صحابہ و اهلِ بيت جي محبت سان مالا مال فرماءِ ۽ والدين ۽ خاندان سميت ان جي بي حساب مغفرت فرماءِ.

اٰمين بِجاہِ خاتَمِ النَّبِيّٖن صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

درود شريف جي فضيلت

فرمانِ آخري نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: جنهن مون تي هڪ ڀيرو درود شريف پڙهيو الله پاڪ ان تي ڏهہ رحمتون موڪليندو آهي. (مسلم ، ص 172، حديث: 912)

حضرت شيخ ابو عبدالله رصّاع رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه فرمائن ٿا: رحمت انعام کي چوندا آهن(هن روايت جو مطلب هي آهي تہ) الله پاڪ دنيا ۽ آخرت ۾ ٻانهي کي مسلسل انعامن سان نوازيندو آهي. قاضي ابوعبدالله سڪّاڪي رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه فرمائن ٿا: الله ڪريم جي ”هڪ رحمت“ دنيا ۽ جيڪو ڪجهہ دنيا ۾ آهي ان کان بهتر آهي پوءِ توهان ان جي باري ۾ ڪهڙو خيال ڪيو ٿا جنهن کي الله پاڪ ڏهہ رحمتن سان نوازي، الله پاڪ ڏهہ رحمتن سبب ان ٻانهي تان ڪيتريون آفتون ۽ مصيبتون دور فرمائيندو ۽ انهن ڏهہ رحمتن سان ڪيتريون برڪتون حاصل ٿينديون. شيخ ابو عطاءُالله رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه فرمائن ٿا: الله ڪريم جنهن تي هڪ رحمت نازل فرمائيندو اها ان جي دنيا ۽ آخرت جي سڀ معاملن ۾ ڪفايت ڪندي تہ

جنهن تي ڏهه رحمتون نازل ٿين ان جو ڪهڙو عالم هوندو؟ (مطالع المسرات، ص 30)

رحمت دا دریا الٰہی ہر دم وگدا تیرا
جے اک قطرہ بخشے مینوں کم بن جاوے میرا

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب صَلَّی اللہُ عَلٰی مُحَمَّد

سيد گهراڻي جون برڪتون

خراسان جي مشهور شهر نيشاپور جي بازار ۾ هڪ حسين نوجوان جي آمد ٿي تہ پردي جي سبب ديوانا زيارت ڪان محروم هئا. ٻن حديث جي حافظن سان گڏوگڏ بيشمار علم ۽ حديث جا طالبِ علم سندن خدمت ۾ حاضر ٿي ڪري التجائون ڪري رهيا هئا: ياسيدي! پنهنجو نوراني چهرو ڏيکاري ڪري پنهنجي ابن ڏاڏن سان روايت ڪيل هڪ حديث پاڪ اسان جي سامهون بيان ڪيو. سواري روڪي ڪري غلامن کي حڪم فرمايائون تہ پردو هٽايو الله پاڪ جي مخلوق جون اکيون مبارڪ سندن جمال جي ديدار سان ٺڏيون ٿيون. سنتِ رسول جي حسين تصوير هئي، مبارڪ ڪلهن تي زلف لهرائي رهيا هئا. پردو هٽندي ئي خدا جي ٻانهن جي اها حالت ٿي جو ڪو رڙيون ڪرڻ لڳو، ڪو آهه و زاري ڪرڻ لڳو، ڪو مٽي ۾ ليٽڻ لڳو تہ ڪو مبارڪ سواري جو کُر چمي پيو. ايتري ۾ عالم سڳورن آواز ڏنو. چپ ڪيو! سيئي ماٺهو ماٺ تي ويا. حافظِ حديث حضرت امام ابو ذُرعہ رازي ۽ حضرت امام محمد بن اسلم طوسي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِما حديث پاڪ روايت ڪرڻ جي عرض ڪئي: اهو حسين و جميل نوجوان خاندانِ نبوت جو چشم و چراغ، باغِ مرتضيٰ جو گل ۽ سيده فاطمہ زهرا جا شهزادا سلسلي قادريہ رضويہ

عطاريہ جا اٿان پيرو مرشد حضرت امام علي رضا رَحْمَةُاللهِعَلَيْه هو رحمت جو دريا جوش ۾ آيو ۽ پاڻ حديث شريف بيان ڪرڻ شروع ڪئي:

حَدَّثَنِيْ اَبِيْ مُوْسَى الْكَاظِمِ عَنْ اَبِيْهِ جَعْفَرِ الصَّادِقِ عَنْ اَبِيْهِ مُحَمَّدِ الْبَاقِرِ عَنْ اَبِيْهِ زَيْنِ الْعَابِدِيْنَ عَنْ اَبِيْهِ الْحُسَيْنِ عَن اَبِيهِ عَلِيّ بْنِ اَبِيْ طَالِبٍ رَضِي اللهُ عَنهُمْ قَالَ حَدَّثَنِيْ حَبِيْبِيْ وَقُرَّةُ عَيْنِيْ رَسُوْلُ اللهِ صلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ حَدَّثَنِي جِبْرِيْلُ قَالَ سَمِعْتُ رَبَّ الْعِزَّةِ يَقُولُ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ حِصْنِيْ فَمَنْ قَالَهَا دَخَلَ حِصْنِيْ وَمَنْ دَخَلَ حِصْنِيْ اَمِنَ مِنْ عَذَابِيْ

ترجمو: امام علي رضا رَحْمَةُاللهِعَلَيْه فرمائن ٿا: مون کي منهنجي والدِ محترم امام موسٰي ڪاظم حديث بيان ڪئي، انهن پنهنجي والدِ محترم امام جعفر صادق کان، انهن پنهنجي والدِ محترم امام باقر کان، انهن پنهنجي والدِ محترم امام زين العابدين کان، انهن پنهنجي والدِ محترم امام حسين کان، انهن پنهنجي والدِ محترم امام علي بن ابي طالب رَضِیَ اللهُ عَنْهُم کان، پاڻ فرمائن ٿا: منهنجي حبيب ۽ منهنجي اکين جي ٺڌاڻ رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ مون کي حديث پاڪ بيان ڪئي تہ جبريل مون کي روايت بيان ڪئي تہ مون الله پاڪ کي فرمائيندي ٻڌو تہ "لَا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ" منهنجو قلعو آهي، جنهن ان کي پڙهيو اهو منهنجي قلعي ۾ داخل ٿيو، منهنجي عذاب کان امان ۾ رهيو." اها حديث پاڪ بيان ڪندي ئي پردو ڇڏيو ويو ۽ حضرت امام علي رضا رَحْمَةُاللهِعَلَيْه تشريف وٺي ويا، هن حديث پاڪ کي لکڻ وارا ڳڻيا ويا تہ 20 هزارن کان وڌيڪ هئا

(الصواعق المحرقہ، ص 205)

ڪروڙين حنبلين جي عظيم پيشوا، حضرت امام احمد بن حنبل رَحْمَةُاللهِعَلَيْه فرمائن ٿا: اها مبارڪ سند جيڪڏهن چريي تي پڙهي وڃي تہ ضرور ان

ڪي چريائپ ڪان شفا ملي. (الصواعق المحرقه، ص 205)

نام تیرا اشہاہر مرض کے لیے | نام لیووں کو تیرے دواہو گیا

(قبالۂ بخشش، ص 72)

ولادتِ باسعادت

حضرت امام علي رضا رَحمَةُاللهِ عَلَيه جي ” سِيَرُاَعۡلَامِ النبلا “۾ ولادت شريف جو سال 148 ھ بيان ڪيو ويو آهي، انهيءَ سال سندن ڏاڏا سائين حضرت امام جعفر صادق رَحمَةُ اللهِ عَلَيه جو انتقال ٿيو. (سير اعلام النبلاء، 248/8) جڏهن ته ڪجھ ڪتابن ۾ سندن ولادت جو سال 153 ھ به آهي. (شواہد النبوۃ، ص 474) سندن نالو مبارڪ ”علي، ڪنيت ”ابوالحسن“ آهي. پاڻ رَحمَةُاللهِ عَلَيه جا لقب صابر، ذڪي(يعني سمجھدار) ۽ رضا آهي (تذکرہ مشائخِ قادریہ برکاتیہ ، ص 165) جڏهن ته هڪ لقب ضامن يعني ذميدار به آهي. (ملفوظاتِ اعلیٰ حضرت، ص 382) چيو ويو آهي ته پاڻ رَحمَةُاللهِ عَلَيه ڇهه، ست يا اٺ شوال المڪرم جو جمعي جي ڏينهن مديني پاڪ ۾ پيدا ٿيا. (وفيات الاعيان،2/ 236)

زمين ۽آسمان ۾ رضا

”شَواهد النبوة“ ۾ آهي: حضرت ابي جعفر محمد بن علي رضا رَحمَةُاللهِ عَلَيه فرمايو: الله پاڪ سندن نالو مبارڪ ”الرضا“ رکيو ڇو ته اهي آسمانن ۾ الله پاڪ جي رضا هئا ۽ زمين ۾ الله جي محبوب صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم جي رضا هئا. (شواہد النبوۃ،ص 474)

خواب ۾ ديدار مصطفيٰ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

پاڻ رَحمَةُاللهِ عَلَيه جي امڙ سائڻ سندن ڏاڏي سائڻ حضرت بي بي حُمديده بَرۡبَرِيّہ رَحمَةُ اللهِ عَلَيها جي ٻانهي هئي، هڪ رات حضرت بيبي حُمديده بَرۡبَرِيّہ رَحمَةُ اللهِ عَلَيها

الفاظ معنٰي: صدق: سچ. صادق: سچو. تصدُّق: صدقو. صادق الاسلام: سچو مسلمان

دعائيہ شعر جو مفهوم: يا الله پاڪ! توکي حضرت امام جعفر صادق رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه جي سچائي جو واسطو! مون کي ايمان جي سلامتي عطا فرماءِ ۽ حضرت امام موسٰي ڪاظم ۽ انهن جي صاحبزادي حضرت امام علي رضا رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه جي صدقي بغير غضب فرمائي مون ڪان راضي ٿي وڃ.

اٰمين بِجاهِ خاتَمِ النَّبِيّيْن صَلَّى اللهُ عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

بارگاهِ امام علي رضا ۾ اعلٰي حضرت، امام اهلسنت مولانا شاھ امام احمد رضا خان رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه عرض ڪن ٿا:

ضامن ثامن رِضا بر مَن نگاہے از رضا
خشم را شایانم و گویم رِضا امداد کن

(حدائقِ بخشش،ص 331)

اي اسان جا اٺان (8) امام ضامن يعني ضمانت فرمائڻ وارا! مون تي پنهنجي رِضا ۽ خوشنودي جي نگاھ فرمايو، مان ڇڙٻ جو مستحق آهيان پر مان اوهان جي خدمت ۾ عرض ڪيان ٿو اي امام علي رضا! منهنجي مدد ڪيو.

صَلُّوا عَلَى الۡحَبِيۡب صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

عربي شجرو

عظيم عاشقِ صحابہ و اهلِ بيت، امام اهل سنت اعلٰي حضرت رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه هڪ ڏگهو عربي شجرو شريف، صيغي سان گڏ درود شريف تحرير فرمايو آهي، هن ۾ حضرت امام علي رضا رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه جو ذڪر خير هن

طرح ڪن ٿا: ”اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَ بَارِكْ عَلَيْهِ وَ عَلَيْهِمْ وَ عَلَى الْمَوْلَى السَّيِّدِ الْاِمَامِ عَلِيِّ بْنِ مُوْسَى الرِّضَا رَضِىَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُمَا“

ترجمو: اي الله پاڪ تون حضور اڪرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم تي ۽ سردار ۽ مولا امام علي بن موسيٰ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِما تي درود ۽ سلام موڪل ۽ انهن تي برڪت نازل فرماءِ. (تاريخِ و شرح شجرهٔ قادريه برڪاتيه رضويه، ص 108)

تيری نسل پاک میں ہے بچہ بچہ نور کا　　تُو ہے عین نور تیرا سب گھرانہ نور کا

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب　　صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

سيرت مبارڪ

حضرت امام علي رضا رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه نهايت ذهين ۽ خوبصورت هئا. پاڻ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه ڪثيرُالصَّوم (يعني زياده روزا رکڻ وارا) ۽ قليلُ النَّوم (يعني گهٽ سمهڻ وارا) هئا. رات جي انڌيري ۾ راهِ خدا ۾ خيرات ڪندا هئا. عاجزي ۽ سادگي جو اهو عالم هو جو گرمي جي موسم ۾ چٽائي تي ۽ سردي جي موسم ۾ ٽاٽ يا ڪمبل وغيره تي تشريف فرما ٿيندا هئا ۽ غلام سان ويهي ڪري هڪ ئي دسترخوان تي کاڌو کائيندا هئا.

(تذڪره مشائخِ قادريه رضويه ، ص 166 ملتقطاً)

ثواب جو ڪم ڇو ڇڏيان؟ (واقعو)

هڪ سپاهي جيڪو سندن کي سڃاڻيندو نه هو، ڪائنس ڪا خدمت وٺڻ لڳو، ايتري ۾ هڪ شخص جيڪو سندن کي سڃاڻيندو هو ان وڏي آواز سان سپاهي کي پڪاري چيو: اي شخص! تون هلاڪ ٿئين تون رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم جي شهزادي کان خدمت وٺين ٿو؟ جڏهن سپاهي کي سندن بلند شان جي خبر پئي ته قدمن ۾ ڪري معافي گهرندي عرض ڪرڻ لڳو: ياسيدي جڏهن مون اوهان کي خدمت ڪرڻ جو عرض ڪيو

هو تہ اوهان منع چو نہ فرمايو؟ پاڻ رَحۡمَةُ اللهِ عَلَيۡه نهايت خوبصورت جواب ڏيندي ارشاد فرمايو: جنهن ڪم ۾ مون کي ثواب ملي مان اهو ڪم چو نہ ڪيان؟" (تذڪره مشائخِ قادريہ رضويہ ، ص 166 ملخصاً)

اي عاشقانِ صحابہ و اهلِ بيت! اوهان امام پاڪ جي عاجزي ڏٺي؟ عظيم شان و شوڪت جي مالڪ هجڻ جي باوجود خدمت کان بہ نہ شرمايائون ۽ ڪيترو نہ خوبصورت جواب ڏنائون. ڪاش! اسان بہ ثواب حاصل ڪرڻ وارا ڪم ڪيون ۽ اهڙن ڪمن، ۽ اهڙين مجلسن کان بچون جيڪي نيڪيون ڏيارڻ وارن ڪمن کان محروم ڪن. اسان جي پياري پياري پيرو مرشد حضرت امام علي رضا رَحۡمَةُ اللهِ عَلَيۡه جون ڪوڙ ڪرامتون آهن. چند ڪرامتون امام علي رضا رَحۡمَةُ اللهِ عَلَيۡه جون پڙهو ۽ پنهنجي دلين ۾ امام عالي مقام جي محبت وڌايو.

"امام علي رضا" جون ڏهہ ڪرامتون

(1) دل جي ڳالهہ ڄاڻي ورتي

ڪوفي جي رهندڙ هڪ شخص جو بيان آهي: جڏهن مان خراسان وڃڻ جي لاءِ ڪوفي کان ٻاهر نڪتس تہ منهنجي ڌيءَ مون کي هڪ بهترين ڪپڙو ڏيندي چيو: هن کي وڪڻي منهنجي لاءِ هڪ قيمتي پٿر وٺي اچجان. جڏهن مان مَرو نالي علاقي ۾ پهتس تہ حضرت امام علي رضا رَحۡمَةُ اللهِ عَلَيۡه جي خادمن اچي مون کي فرمايو: اسان جو هڪ رفيق انتقال ڪري ويو آهي ان جي ڪفن جي لاءِ اهو ڪپڙو اسان کي وڪڻي ڇڏيو. مون چيو: مون وٽ ڪو ڪپڙو ناهي. اهو ٻڌي ڪري اهي هليا ويا پر ٿوري دير کان بعد وري آيا ۽ چوڻ لڳا: اسان جي آقا اوهان کي سلام ڏياري موڪليو آهي تہ اوهان وٽ هڪ ڪپڙو آهي جيڪو اوهان جي ڌيءَ اوهان کي ڏنو هو تہ جيئن اوهان ان کي وڪڻو ۽ ان جي لاءِ قيمتي

پٽر خريدي سگھو. اسان ان جي قيمت ڪٽي آيا آھيون. مون ڪپڙو ڏئي چڏيو ۽ ان ڪان پوءِ پنھنجي دل ۾ سوچيو تہ ڪجھ مسئلا پاڻ رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه ڪان پڇان ٿو، تہ ڪھڙو جواب ڏين ٿا، پوءِ مون ڪجھ مسئلا ڪاغذ تي لکي ڪري اڳين ڏينھن صبح سوير سندن عاليشان مڪان تي حاضر ٿيس، اتي تمام گھڻا ماڻھو جمع ھئا پر ڪنھن جي ڪھڙي مجال جو اھو آساني سان ملاقات ڪري سگھي، مان حيران ۽ پريشان بيٺو ھئس تہ پاڻ رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه جو ھڪ خادم ٻاھر آيو ۽ منھنجو نالو وٺي ڪري ھڪ ڪاغذ مون کي ڏئي ڪري چوڻ لڳو. اي فلاڻا! ھي سوالن جا جواب آھن. جڏھن مون ھن ڪاغذ کي کولي ڪري پڙھيو تہ اھي واقعي منھنجي سوالن جا جواب ھئا. (شواھد النبوة، ص 484) الله پاڪ جي اُنھن تي رحمت ٿئي ۽ اُنھن جي صدقي اسان جي بي حساب بخشش ٿئي.

اٰمین بِجاہِ خاتَمِ النَّبِیّٖن صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب صَلَّی اللّٰہُ عَلٰی مُحَمَّد

(2) تيز ھوا بہ تعظيم ڪئي

حضرت امام علي رضا رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه جي عادت مبارڪ ھئي تہ جڏھن خليفي مامون الرشيد جي گھر ملاقات جي لاءِ تشريف ڪٽي ويندا ھئا تہ دروازي تي موجود خادمن جي پردو ھٽائڻ جي ذميداري ھوندي ھئي، اھي سيئي ۽ ٻيا خادم پاڻ رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه جو استقبال ڪندا ھئا ۽ سلام عرض ڪندا ھئا پوءِ پردو ھٽائيندا ھئا تہ جيئن سندن اندر اچي سگھن. جڏھن مامون الرشيد سندن بعد حضرت امام علي رضا رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه کي گادي نشين مقرر ڪرڻ جي وصيت ڪئي تہ مامون جي آس پاس ويھڻ وارن مان ڪجھ ماڻھو اھڙا ھئا جن کي اھو سٺو نہ لڳو. ھن سبب ھُو معاذالله حضرت

امام علي رضا رَحۡمَةُاللّٰهِعَلَيۡه سان چڙڻ لڳا. انهن ماڻهن پاڻ ۾ مشورو ڪيو تہ هاڻي جڏهن حضرت امام علي رضا رَحۡمَةُاللّٰهِعَلَيۡه "خليفي" سان ملڻ ايندا تہ اسان منهن موڙي وٺنداسين ۽ دروازن جا پردا نہ کڻنداسين. هن ڳالهہ تي سيئي متفق ٿي ويا اجا اهي هي مشورو ڪري وينا ئي هئا تہ پاڻ رَحۡمَةُاللّٰهِعَلَيۡه تشريف کڻي آيا ۽ پنهنجي عادت جي مطابق ملاقات ڪرڻ جي لاءِ اندر اچڻ لڳا تہ انهن ماڻهن کي پنهنجي مشوري تي عمل ڪرڻ جي همت نہ ٿي سگهي جيئن تہ سيئي اٿي بيٺا، استقبال ڪيو ۽ دروازي جا پردا بہ پهريان وانگر هٽايا جڏهن پاڻ رَحۡمَةُ اللّٰهِ عَلَيۡه اندر تشريف کڻي ويا تہ اهي هڪبئي کي ملامت ڪرڻ لڳا تہ توهان پنهنجي منصوبي ۽ مشوري تي عمل چونہ ڪيو. پوءِ اهو طئي ٿيو تہ هينئر جيڪو ٿي ويو سو ٿي ويو جيڪڏهن وري اچن تہ پوءِ لازمي اسان سيني کي پنهنجي مشوري تي عمل ڪرڻو آهي. جڏهن ٻئي ڏينهن پاڻ عادت موجب تشريف کڻي آيا تہ هن ڀيري اهي اٿي تہ بيٺا سلام بہ ڪيائون پر پردا نہ هٽايا، يڪدم تيز هوا هلي پئي ان پردن کي هٽائي ڇڏيو ۽ پاڻ اندر تشريف کڻي ويا پوءِ ٻاهر نڪرندي وقت بہ تيز هوا سندن لاءِ پردا هٽائي ڇڏيا. هاڻي هُو هڪ ٻئي جو منهن تڪيندي چوڻ لڳا "اللّٰه ڪريم جي ويجهو هن شخص جو وڏو مرتبو آهي ۽ ان جي هن تي وڏي مهرباني آهي، ڏسو تہ هوا ڪيئن آئي ۽ پاڻ اندر ويا تہ ڪيئن پردا هٽي ويا تنهنڪري پنهنجي مشورن کي ڇڏيو ۽ ٻيهر پنهنجي پنهنجي ڊيوٽي ڪندا ڪيو." (جامع ڪرامات اولياء،312/2) اللّٰه پاڪ جي اُنهن تي رحمت ٿئي ۽ اُنهن جي صدقي اسان جي بي حساب بخشش ٿئي.

اٰمين بِجاهِ خاتَمِ النَّبِيّيْن صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

صَلُّوۡا عَلَى الۡحَبِيۡب صَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّد

(3) سترهن کجورون

هڪ شخص جو بيان آهي تہ مون حضور اڪرم صَلَّی اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم جي خواب ۾ زيارت ڪئي، تہ پاڻ صَلَّی اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم اسان جي شهر تشريف ڪٺي آيا آهن ۽ جنهن مسجد ۾ حاجي رڪندا آهن اتي حاضر آهن. مون بارگاهِ رسالت صَلَّی اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ۾ حاضر ٿي ڪري سلام عرض ڪيو. **پاڻ ڪريم** صَلَّی اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **جي سامهون هڪ وڏي پليٽ موجود هئي. جنهن ۾ صَيحاني کجورون هيون. الله پاڪ جي پياري نبي** صَلَّی اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **انهن** مان هڪ مٺ جيتريون کجورون مون کي عطا ڪيون. مون انهن کي ڳڻيو تہ اهي (17) کجورون هيون. مون اها تعبير ڪيدي تہ منهنجي عمر هاڻي سترهن سال باقي آهي، هن واقعي جي ڪجهہ ڏينهن کان بعد مون ٻڌو تہ حضرت امام علي رضا رَحْمَةُاللهِعَلَيْه هن مسجد ۾ تشريف ڪٺي آيا آهن تہ مان يڪدم سندن خدمت ۾ حاضر ٿيس. مون سندن کي انهيءَ جڳهہ تشريف فرمائيندي ڏٺو جتي نبي ڪريم صَلَّی اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم حاضر ٿيا هئا. پاڻ وٽ بہ اهڙي طرح جو هڪ وڏو برتن موجود هو. مون اڳتي وڌي سلام عرض ڪيو تہ پاڻ رَحْمَةُاللهِعَلَيْه سلام جو جواب ڏئي ڪري مون کي پنهنجي ويجهو گهرائي ڪري هڪ مٺ کجورون عطا ڪيون مون انهن کي شمار ڪيو تہ اهي سترهن نڪتيون مون عرض ڪيو:"اي رسولُ الله جا شهزادا! مون کي تہ هن کان وڌيڪ کجورن جي طلب آهي. پاڻ رَحْمَةُاللهِعَلَيْه فرمايو: جيڪڏهن حضور صَلَّی اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم توکي هن کان وڌيڪ عطا فرمائن ها تہ مان بہ وڌيڪ ڏئي ڇڏيان ها. (جامع ڪرامات اولياء، 311/2) الله پاڪ جي اُنهن تي رحمت ٿئي ۽ اُنهن جي صدقي اسان جي بي حساب بخشش ٿئي.

اٰمين بِجاهِ خاتَمِ النَّبِيّٖن صَلَّی اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

دل کی جو بات جان لے روشن ضمیر ہے
اُس مردِ باصفا کو ہمارا اسلام ہو

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

(4) مرڻ جي خبر ڏئي ڇڏي

حضرت امام علي رضا رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه هڪ شخص کي ڏنو ته فرمايو: اي الله جا ٻانها جيڪو چاهين تو ان جي وصيت ڪر ۽ جنهن شيءِ(يعني موت) کان ڊڄي نٿو ان جي لاءِ تيار ٿي وڃ. هن ڳالهه کي ٽي ڏينهن مس گذريا هئا ته اهو شخص فوت ٿي ويو. (شواہد النبوة، ص 486)

(5) عربي زبان جو عطا ٿيڻ

ابو اسماعيل سنڌي نالي شخص بيان ڪيو ته مان حضرت امام علي رضا رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه کان ملاقات جي لاءِ حاضر ٿيس ته عربي جو ”اَلِف“ تائين نه ڄاڻندو هيس مون ڪيس سنڌي ۾ سلام ڪيو ته پاڻ رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه مون کي سنڌي ۾ ئي جواب ڏنو. ان کان بعد مون پنهنجي زبان ۾ ڪيئي سوال ڪيا پاڻ رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه سڀني سوالن جا جواب منهنجي زبان ۾ ڏنائون. پوءِ مون واپس ٿيندي وقت عرض ڪيو: سائين! مان عربي نٿو ڄاڻان. اوهان دعا فرمايو ته مان عربي ڳالهائڻ سکي وڃان. پاڻ رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه پنهنجو هٿ مبارڪ منهنجي چپن تي ڦيريو ته مان انهيءَ وقت عربي ۾ ڳالهائڻ لڳس. (شواہد النبوة، ص 487) الله پاڪ جي اُنهن تي رحمت ٿئي ۽ اُنهن جي صدقي اسان جي بي حساب بخشش ٿئي.

اٰمين بِجاهِ خاتَمِ النَّبِيّيْن صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

(6) جهرڪي جي فرياد ٻڌي ورتي

هڪ شخص بيان ڪري ٿو ته: مان هڪ ڀيري حضرت امام علي رضا رَحۡمَةُ اللّٰهِ عَلَيۡه سان گڏ هڪ باغ ۾ گفتگو ڪري رهيو هيس ته اوچتو هڪ جهرڪي اچي زمين تي ڪري پئي ۽ پريشاني جي حالت ۾ آهه و زاري ڪرڻ لڳي. حضرت امام علي رضا رَحۡمَةُ اللّٰهِ عَلَيۡه ڏسي ڪري فرمايو: اي شخص توکي خبر آهي ته هن جهرڪي ڇا چيو؟ مون عرض ڪيو: الله پاڪ ۽ ان جي رسول صَلَّى اللّٰهُ عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ۽ رسول الله جي شهزادي ئي ڪي ان جو علم آهي. پاڻ رَحۡمَةُاللّٰهِعَلَيۡه فرمايائون: جهرڪي چوي ٿي ته ان جي گهر ۾ هڪ نانگ اچي ويو آهي جيڪو ان جي ٻارن کي کائڻ چاهي ٿو. پوءِ پاڻ رَحۡمَةُاللّٰهِعَلَيۡه مون کي فرمايو اٿ: ۽ ان نانگ کي هلاڪ ڪري ڇڏ. مان اٿيس ۽ وڃي ڏٺو ته واقعي نانگ ڦڻ ڪڍيو وينو هو. مون ان کي ڏسندي ئي لٺ کان هلاڪ ڪري ڇڏيو. (شواهد النبوة، ص 488)

صَلُّوۡا عَلَى الۡحَبِيۡب　　صَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّد

(7) ۾ ٻار پيدا ٿيا

بڪر بن صالح چون ٿا: مان حضرت امام علي رضا رَحۡمَةُ اللّٰهِ عَلَيۡه وٽ حاضر ٿيس ۽ عرض ڪيم: منهنجي گهرواري اميد سان آهي، الله پاڪ جي بارگاهه ۾ دعا ڪيو ته ڇوڪرو عطا ٿئي. پاڻ رَحۡمَةُاللّٰهِعَلَيۡه فرمايائون: ان جي پيٽ ۾ ٻه ٻار آهن. جڏهن اهي پيدا ٿين ته هڪ جو نالو محمد ٻئي جو نالو اُمِّ عمرو رکجان. بڪر بن صالح چون ٿا: مان ڪوفي اچي ويس. جيئن حضرت امام علي رضا رَحۡمَةُاللّٰهِعَلَيۡه فرمايو هو ائين ئي مون وٽ ٻه ٻار

پيدا ٿيا. هڪ ڇوڪرو ٻي ڇوڪري، مون ڇوڪري جو نالو محمد رکيو ۽ ڇوڪريءَ جو نالو ” اُمِّ عمرو “ رکيو. (جامع كرامات اولياء، 313/2)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

(8) نماز جي برڪت سان قرض جي ادائيگي

خاندان نبوت جي گلشن جي مهڪندڙ گل حضرت امام علي رضا رَحۡمَةُاللهِ‌عَلَيۡه هڪ ڀيري تمام گهڻا مقروض ٿي ويا. قرض خواهن تقاضو ڪيو ته پاڻ سيني قرض خواهن کي گهرايو چٽائي وڇائي ڪري ٻه رڪعتون نماز ادا فرمائي پوءِ انهيءَ چٽائي جي هيٺان قرضدارن کي قرض ڏيڻ شروع ڪيو ته تقريباً 48 هزار دينار جو قرض ادا فرمايو. (مسالک السالکين، 232/1)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

(9) جيئرو مئل جيان ٿي ويو

هڪ ڀيري ڪجھ ماڻهو معاذالله امتحان وٺڻ جي بُري نيت سان هڪ زنده ماڻهو کي مئل ٻڌائي ڪري ڪٺي آيا ته جيئن پاڻ جنازي جي نماز پڙهائن . جڏهن پاڻ نماز پڙهائيندا ته مڙدو اٿي پوندو ۽ پاڻ شرمنده ٿيندا. جڏهن پاڻ رَحۡمَةُاللهِ‌عَلَيۡه نماز پڙهائي ڇڏي ۽ انهن منهن تان چادر هٽائي ته اُن شخص کي مئل حالت ۾ ڏٺائون ته پنهنجي اهڙي عمل تي شرمنده ٿيا آخرڪار روئي رڙي ڪري انهن پنهنجي مردي کي دفن ڪري ڇڏيو جڏهن تي ڏينهن گذريا ته پاڻ رَحۡمَةُاللهِ‌عَلَيۡه اُن مُردي جي قبر تي تشريف ڪٺي ويا ۽ فرمايائون: قُمْ بِاِذْنِ الله يعني الله پاڪ جي حڪم سان زنده ٿي وڃ. ته هُو انهي وقت زنده ٿي ويو. (مسالك السالكين، 1/ 232)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

(10) وفات کان پهريان ٻڌائي ڇڏيو

هڪ صاحب بيان ڪري ٿو: مان ابو الحسن علي رضا رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه سان گڏ هيس تہ خليفي هارون رشيد جو وزير ”خالد برڪمي“ اُتان ڪان گذريو. ڏوڙ مٽي جي سبب پنهنجو منهن رومال ۾ ويڙهي رکيو هو. حضرت امام علي رضا رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه اُن ڪي ڏسي فرمايو: هي مسڪين ماڻهو نٿا ڄاڻين تہ هن سال انهن کان ڇا ٿيڻ وارو آهي انهن جو ڪم جيڪو ٿيندو سو ٿيندو. پوءِ فرمايائون: هن کان وڌيڪ حيران ڪندڙ ڳالهہ هي آهي تہ مان ۽ هارون رشيد ٻن آڱرين وانگر آهيون. پاڻ رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه شهادت جي آڱر ۽ وچ واري آڱر ملائي ڪري ٻڌايو. هي واقعو بيان ڪرڻ وارا چون ٿا: خدا جو قسم! مون کي جناب علي رضا رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه جي هارون رشيد جي باري ۾ ڳالهہ ان وقت سمجهہ ۾ آئي جڏهن پاڻ رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه جو وصال ٿيو ۽ کين هارون رشيد سان گڏ دفن ڪيو ويو. (جامع كرامات اولياء، 313/2)

اور جتنے ہیں شہزادے اس شاہ کے ان سب اہلِ مکانَت پہ لاکھوں سلام
اُن کی بالا شرافت پہ اعلیٰ درود ان کی والا سیادت پہ لاکھوں سلام

(حدائقِ بخشش، ص 314)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب صَلَّی اللهُ عَلٰی مُحَمَّد

علم داني ۽ فراست

الله پاڪ حضرت امام علي رضا رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه کي نهايت علمي شان ۽ شوڪت سان نوازيو هيو. پاڻ اڪثر سوال ۽ جواب قرآني آيتن مان ڏيندا هئا. ابراهيم بن عباس چون ٿا: مان سندن کان وڌو ڪو عالم نہ ڏٺو. خليفو مامون الرشيد اڪثر امتحان جي طور تي پاڻ رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه کان سوال ڪندو هو ۽ پاڻ رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه کيس تسلي بخش جواب عنايت فرمائيندا هئا. (تذڪره مشائخِ قادريہ رضويہ ، ص 166) چيو وڃي ٿو تہ پاڻ رَحۡمَةُ اللهِ عَلَيۡه ڪروڙين مالڪين جي عظيم پيشوا، امام مالڪ جي زماني ۾ جواني ۾ فتاويٰ يعني شرعي مسئلن جا جواب ڏيندا هئا. (سير اعلام النبلاء، 248/8) مامون الرشيد کين نهايت احترام جي نگاهہ سان ڏسندو هو انهي ڪري پاڻ پنهنجي ڌيءَ جو نڪاح سندن سان ڪرائي ڇڏيو. (الصواعق المحرقہ، ص 204)

عاجزي پري دعا

اَبو صَلّت چون ٿا: مون حضرت علي بن موسي ڪاظم رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه کي موقف وٽ هي دعا ڪندي ٻڌو: اي الله پاڪ! جيئن تو مون کي پنهنجي رحمت جي چادر ۾ لڪايو جنهن کي مان نٿو ڄاڻان ايئن ئي تون مون کي بخشي ڇڏ جيڪو تون ڄاڻين تو ۽ جيئن تو مون کي وسيع علم سان نوازيو آهي ايئن ئي مون کي پنهنجي وسيع عفو سان نواز، ۽ جيئن تو پنهنجي معرفت ۽ سڃاڻپ فرمائي ڪري بُزرگي ڏني ايئن ئي تون ان سان گڏ پنهنجي مغفرت به ملائي ڇڏ اي ذوالجلال والاڪرام!. (سير اعلام النبلاء، 249/8)

رازن ڀريا ڪتاب

حضرت علامه سيّد شريف جُرجاني رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه فرمائن ٿا: مسلمانن جي چوٿين خليفي حضرت علي المرتضيٰ شيرخدا جا ٻه ڪتاب جفر ۽ جامعه [1] آهن، پاڻ انهن ٻنهي ڪتابن ۾ عِلمُ الحروف جي انداز ۾ دنيا جي ختم ٿيڻ تائين جيترا واقعا ٿيڻ وارا آهن سيئي بيان فرمائي ڇڏيا. سندن اولاد پاڪ مان مشهور امام هنن ڪتابن جا راز ڄاڻيندا ۽ هن مان احڪام بيان ڪندا آهن جيئن ته مامون الرشيد جڏهن حضرت امام علي رضا بن امام موسيٰ ڪاظم(رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِما) کي پاڻ کان بعد خليفو مقرر ڪرڻ جو خلافت نامو لکيو ته امام علي رضا رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه ان کي قبول ڪندي جوابي خط ۾ لکيو: توهان اسان جو حق سڃاتو، انهي ڪري مان توهان جي خلافت قبول ڪريان ٿو، پر جفر ۽ جامعه ٻڌائي ٿو ته هڪ ڪم مڪمل نه ٿيندو.(جيئن ته ايئن ئي ٿيو ۽ پاڻ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه مامون الرشيد جي حيات ۾ ئي شهادت ماڻي.) (شرح مواقف، 6 /23)

---

[1](اعلي حضرت رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه فرمائن ٿا: جفر بيشڪ نهايت نفيس جائز فن آهي، حضرتِ اهلبيت ڪرام عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان جو علم آهي اميرالمؤمنين مولي علي رَضِيَ اللهُ عَنْه پنهنجي خواص تي ان جو اظهار فرمايو ۽ حضرت سيّدنا امام جعفر صادق رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه ان کي لکت ۾ آندو، ڪتاب مستطاب جفر جامع تصنيف فرمائي. حضرت علامه سيّد شريف رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه شرح مواقف ۾ فرمائن ٿا امام جعفر صادق رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه جامع ۾ ماڪان ومايڪون تحرير فرمايو. (فتاويٰ رضويه، 697/23))

آمنہ رمليہ بنتِ موسيٰ كاظم (رَحۡمَةُاللّٰہِعَلَيۡها)

اي عاشقانِ صحابہ و اهلبيت! اهلبيت نبوت جو هيءُ مبارڪ خاندان ڪرامتن ۽ ولايت جو سرچشمو هيو. جيئن تہ حضرت امام علي رضا رَحۡمَةُ اللّٰہِ عَلَيۡه جي ڀيڻ حضرت آمنہ رمليہرَحۡمَةُاللّٰہِعَلَيۡها جي خدمت سراپا عظمت ۾ حنبلين جي عظيم پيشوا حضرت امام احمد بن حنبل رَحۡمَةُاللّٰہِعَلَيۡه حضرت بشر حافيرَحۡمَةُاللّٰہِعَلَيۡه جي ذريعي دعا جي درخواست ڪئي تہ پاڻ رَحۡمَةُاللّٰہِعَلَيۡها هن طرح دعا ڪئي: ياالله پاڪ! بشر حافي ۽ احمد بن حنبل(رَحۡمَةُ اللّٰہِ عَلَيۡهما) کي جهنم جي عذاب کان اَمان ڏي. امام احمد بن حنبل رَحۡمَةُاللّٰہِعَلَيۡه جو بيان آهي تہ انهيءِ رات هڪ پرچو آسمان مان اسان جي گهر ۾ اچي ڪِريو جنهن ۾ بسم الله کان بعد هيءُ لکيل هيو تہ"**اسان بشر حافي ۽ احمد بن حنبل کي دوزخ جي عذاب کان امان ڏئي ڇڏي آهي ۽ اسان وٽ هنن ٻنهي لاءِ اڃان بہ نعمتون آهن.**“ (جامع ڪرامات اولياء، 384/1ملخصاً)

الله ربّ العزت جي انهن تي رحمت هجي ۽ انهن جي صدقي اسان جي مغفرت ٿئي.

اٰمين بِجاهِ خاتَمِ النَّبِيّيْنصَلَّى اللّٰهُ عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

صَلُّوۡا عَلَى الۡحَبِيۡب　　صَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّد

اسان حرام قبول ناهيون ڪندا

حضرت علامہ يوسف بن اسماعيل نبهانيرَحۡمَةُ اللّٰہِ عَلَيۡه لکن ٿا: حضرت بيبي آمنہ بنت امام موسي ڪاظم (رَحۡمَةُاللّٰہِعَلَيۡها) جي قبر شريف وٽ رات جي وقت قرآن جي تلاوت جو آواز ايندو هيو. هڪ ڀيري هڪ شخص دربار جي خادم وٽ ڪجهہ زيتون جو تيل کڻي آيو ۽ خادم کان عهد ورتو تہ هي سڄو تيل هڪ ئي رات ۾ ٻاري ڇڏجو، خادم شمعدان ۾ تيل وڌو ۽ ٻارڻ شروع ڪيو پر ٻاهہ نہ ٻري، خادم تمام گهڻو حيران ٿيو، سُتو تہ حضرت بيبي آمنہ بنت سيّدنا امام موسيٰ ڪاظم رَحۡمَةُ اللّٰہِ عَلَيۡها خواب ۾ تشريف کڻي آئي ارشاد فرمايائون: ان کي تيل واپس ڪري ڇڏيو جو تہ اسان صرف پاڪ ۽ حلال مال قبول ڪندا آهيون، اُن کان پڇو

تہ هي تيل ڪٿان آندو اٿس؟ صبح ٿي تہ خادم تيل آڻڻ واري وٽ پهتو ۽ ان کي چيائين: پنهنجو تيل واپس وٺو، اهو ڇوڻ لڳو ڇو؟ خادم جواب ڏنو: ان کي باھ نتي ساڙي ۽ حضرت بيبي آمنہ بنت امام موسيٰ ڪاظم رَحْمَۃُ اللّٰہِ عَلَیْها مون کي خواب ۾ حڪم فرمايو آهي تہ اسان صرف پاڪ مال ئي قبول ڪندا آهيون تيل آڻڻ واري خادم کي چيو: حضرت بيبي آمنہ بنت سيدنا امام موسيٰ ڪاظم(رَحْمَۃُ اللّٰہِ عَلَیْها) صحيح فرمائن ٿيون، مان ڪاهن(يعني جنن کان پڇي ڪري خبرون ڏيڻ وارو) آهيان، پوءِ اهو تيل ڪٽي هليو ويو. (جامع كرامات اولياء ، 384/1 ملخصاً)

غير سيّد پير ٿي سگهي ٿو؟

پيارا پيارا اسلامي ڀائرو! ڪجھ ماڻهو هي خيال ڪن ٿا تہ صرف آل رسول يعني سيد سڳورا ئي پير ٿي سگهن ٿا، غير سيّد پير نٿا ٿي سگهن. هي خيال درست ناهي. منهنجا آقا اعلي حضرت، امام اهل سُنت رَحْمَۃُ اللّٰہِ عَلَیْه فرمائن ٿا: (پير هجڻ جي لاءِ سيّد ۽ آل رسول هجڻ کي ضروري سمجهڻ) هي محض باطل آهي، پير هجڻ جي لاءِ اهي ئي چار شرط [1] درڪار آهن، سيّد سڳورن مان هجڻ ڪجھ ضروري ناهي. ها! هنن شرطن سان گڏ سيد ۾ بہ هجي تہ نور علي نور. باقي ان کي شرط ضروري قرار ڏيڻ تمام طريقت جي سلسلن کي باطل ڪرڻ آهي. سلسلہ عاليہ قادريہ جي سنهري سلسلي ۾ سيّدنا امام علي رضارَحْمَۃُ اللّٰہِ عَلَیْه ۽ حضور سيّدنا غوث اعظم رَحْمَۃُ اللّٰہِ عَلَیْه جي درميان جيترا بہ حضرات آهن، ڪوبہ سيد سڳورن مان ناهي ۽ سلسلہ عاليہ چشتيہ ۾ تہ امير المؤمنين مولٰي علي رَضِیَ اللّٰہُ عَنْه کان بعد ئي امام

---

[1] (1) صحيح العقيده سُني هجي. (2) ايترو علم رکندو هجي جو پنهنجي ضروريات جا مسئلا ڪتابن مان ڪڍي سگهي. (3) فاسق معلن نہ هجي(هڪ گناهِ ڪبيره ڪرڻ وارو يا گناهِ صغيره تي اصرار ڪرڻ وارو يعني ٽي يا هن کان وڌيڪ ڀيرا ڪرڻ وارو يا صغيره کي صغيره سمجهي ڪري هڪ ڀيرو ڪرڻ وارو فاسق هوندو آهي ۽ جيڪڏهن علي الاعلان ڪري تہ فاسق معلن آهي (4) هن جو سلسلو بيعت نبي ڪريم صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّمَ تائين متصل (يعني مليل) هجي. (فتاوىٰ رضويہ ، 603/21)

حسن بصري(رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه) آهن هُو نہ سيد آهن نہ قريشي نہ عربي ۽ سلسلو عاليہ نقشبنديہ جو خاص آغاز ئي حضور سيدنا صديق اڪبر رَضِيَ اللهُ عَنْه سان آهي، انهي طرح ٻيا سلسلہ. (فتاوىٰ رضويہ، 576/26)

مِلا سلسلہ قادِری فضلِ رب سے
میں ہوں کس قدر بختور غوثِ اعظم

اي عاشقان امام علي رضا! الله پاڪ حضرت امام علي رضا رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه کي وڏي مقبوليت عطا فرمائي آهي. سندن نيڪي جي دعوت سان بيشمار ڪافر مسلمان ٿيا. سلسلہ قادريہ جي عظيم بُزرگ ۽ سندن خليفي حضرت سيدنا معروف ڪرخي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه سندن ئي جي دعوت تي مسلمان ٿيا ۽ آسمانِ ولايت جا روشن ستارا بڻجي چمڪيا. (شرح شجرة قادريہ رضويہ عطاريہ، ص 64)

مان شان بيان نٿو ڪري سگهان

عرب جي مشهور شاعر ابو نواس کي ڪنهن چيو تہ توهان حضرت امام موسيٰ ڪاظم رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه جي شهزادي حضرت امام علي رضا رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه جي باري ۾ ڪجھ شعر ڇو نہ لکو؟ ابو نواس پاڻ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه جي شان ۾ ڪجھ تعريفي شعر پيش ڪندي عرض ڪيو:

قُلْتُ لَا اَسْتَطِيْعُ مَدْحَ اِمامٍ
كَانَ جِبْرِيْلُ خَادِماً لِاَبِيْهِ

يعني مان حضرت امام علي رضا رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه جي شان ۽ عظمت ڪيئن ٿو بيان ڪري سگهان جڏهن تہ ملائڪن جا سردار حضرت جبرائيل سندن والد محترم(يعني اسان جي پياري آقاصَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَالِهٖ وَسَلَّم) جا خادم آهن. (وفيات الاعيان،237/2)

اولاد مبارڪ

پاڻ رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه جا پنج صاحبزاده ۽ هڪ صاحبزادي هئي. انهن جا مبارڪ نالا هي آهن: حضرت امام تقي، حضرت جعفر، حضرت حسن، حضرت حسين، حضرت ابراهيم رَحْمَةُاللهِ عَلَيْهِم ۽ هڪ شهزادي جو مبارڪ نالو عائشہ رَحْمَةُاللهِ عَلَيْهَا هيو.
(مسالڪ السالڪين،235/1)

دفن ٿيڻ جي جڳهه بيان فرمائي ڇڏي

هڪ شخص جو بيان آهي: مون حضرت امام علي رضا رَحۡمَةُ اللّٰهِ عَلَيۡه کي مديني پاڪ ۾ ڏٺو. مسجد ۾ هارون الّرشيد خطبو ڏئي رهيو هو. پاڻ رَحۡمَةُاللّٰهِ عَلَيۡه فرمايائون: مون کي ۽ هن(هارون) کي توهان ڏسندؤ ته هڪ ئي گهر ۾ اسان ٻئي دفن ڪيا ويندا سين. اهڙي طرح هڪ ڀيري هارون الرشيد مسجد حرام جي هڪ دروازي سان ٻاهر آيو ۽ حضرت امام علي رضا رَحۡمَةُ اللّٰهِ عَلَيۡه ٻئي دروازي کان تشريف کڻي آيا ته فرمايائون: اي اهي شخص! جيڪي گهر جي اعتبار سان مون کان پري آهيو پر منهنجي تنهنجي ملاقات جي جڳهه هڪ ئي آهي. بيشڪ طوس مون کي ۽ توکي ٻنهي کي جمع ڪري ڇڏيندي. (جامع کرامات اوليا،312/2)

موت جي وقت خوراڪ ٻڌائي ڇڏي

اهلِ بيت نبوت جا چشم و چراغ حضرت امام علي رضا رَحۡمَةُاللّٰهِ عَلَيۡه پنهنجي وفات کان پهريان فرمايو ل مان موت کان پهريان انگور کائيندس. پوءِ ائي ٿيو. ڪجهه روايتن مطابق 21 رمضان المبارڪ 203 هجري 55 سالن جي عمر ۾ حضرت امام علي رَحۡمَةُاللّٰهِ عَلَيۡه رضا کي انگورن ۾ زهر ملائي ڏنو ويو جنهن سان پاڻ رَحۡمَةُ اللّٰهِ عَلَيۡه جي شهادت واقع ٿي. پاڻ رَحۡمَةُ اللّٰهِ عَلَيۡه جي مزار شريف مشهد مقدس نالي مقام تي ايران ۾ آهي.

(تہذيب الکمال ، 152/21۔تذکره مشائخِ قادريہ رضويہ، ص175)

جس مسلماں نے دیکھا اُنہیں اِک نظر
اس نظر کی بَصارت پہ لاکھوں سلام

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب   صَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّد

ايندڙ هفتي جو رسالو

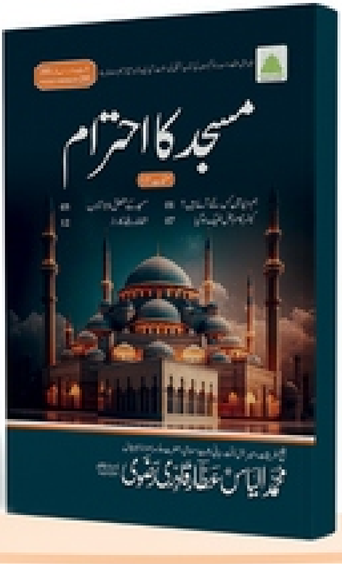

عالمي مدني مرڪز فيضان مدينہ محلہ سوداگران پراڻي سبزي منڊي ڪراچي

UAN: +92 111 25 26 92 Ext: 7213

Web: www.dawateislami.net / E-mail: translation@dawateislami.net